

הקוד האתי

מבוא

המכללה האקדמית לחינוך, אורנים, פועלת על בסיס ערכי יסוד הומניסטיים, דמוקרטיים, אינטלקטואליים ומוסריים, כמפורט בחזון אורנים. מסמך זה משקף את השאיפה ל"ראוי" ביישום מכלול הערכים הללו בחיי היום-יום של באי המכללה, בתחומי ההוראה, המחקר, הניהול וכלל העשייה במכללה.

הקוד האתי בנוי מערכי יסוד ומכללי התנהגות מקצועית אתית ראוייה הנגזרים מהם. מאחר שלא ניתן לפרט בקוד האתי את כל כללי ההתנהגות הראויים האפשריים, במקרה של התלבטות - יש להתבסס על ערכי היסוד. קוד אתי זה חל על אנשי הסגל וכלל הסטודנטים באורנים, בין כותלי המכללה ובפעילות חוץ רשמית מטעם מכללת אורנים או בשמה.

בירורים, שאלות או תלונות בגין פעולה המנוגדת לערכי היסוד או לכללי ההתנהגות הראוייה המופיעים בקוד האתי יופנו לבירור בפני ועדת המשמעת המוגדרת בתקנון המשמעת (במקרה של תלונה הנוגעת לסטודנטים) או בפני ועדת האתיקה (במקרה של תלונה הנוגעת לחברי הסגל).

זהות מכללת אורנים

אורנים מהווה בית לאנשים הרואים בחינוך ובהוראה את ייעודם: קהילת מחנכים, מורים ויוצרים, הוגים וחוקרים, אנשי אקדמיה, ספר ומעשה, הפועלים בהתמדה בשדה החינוכי כדי לטפח חברה ישראלית לומדת, הגונה, שוויונית וצודקת.

אנשי הסגל באורנים שואפים להקנות דעת, להכשיר באיכות אקדמית ופדגוגית מיטבית מורים, מחנכים ואנשי חינוך בתפקידי ניהול שישתלבו במערכת החינוך בישראל המותאמים לתקופה הנוכחית. אורנים מזמנת לסטודנטים חוויית לימוד אקדמית מוקפדת, מאתגרת ומעשירה, המתרחשת בשגרת חיים של שותפות אזרחית, בקמפוס רב-תרבותי המעודד ריבוי זהויות. אורנים מחנכת לאהבת הדעת ולהשכלה, לאורח חיים מכיל, לחיי יצירה ולאחריות סביבתית וקהילתית ולהקניית הכלים והמיומנויות הנדרשים למילוי תפקידם כמורים במאה ה-21.

המרצים באורנים הם דמויות חינוכיות, על כל המתחייב מכך, וישמשו דוגמא, מופת והשראה לסטודנטים, תוך חתירה למצוינות אקדמית, לחדשנות חינוכית ולפדגוגיה עדכנית; הם יפעלו על-פי שיקולים שוויוניים וענייניים בלבד בכל אינטראקציה וקבלת החלטות ביחס לסטודנטים.

ערכי היסוד

מכללת אורנים מחויבת ושואפת לפעולה ברוח ערכי כבוד האדם וחירותו, צדק, שוויון, יושר, אמון, הוגנות, אחריות, אכפתיות, חתירה למצוינות אקדמית, לסקרנות ולידע, והערכים הנגזרים מהם: פשטות, צניעות, כנות, דרך ארץ, אמפתיה, הכלה, סובלנות, דו שיח פתוח ומכבד, פתיחות, שקיפות, סולידריות, פלורליזם, אחריות חברתית וסביבתית, ספקנות מדעית, הרחבת השכלה ונכסי תרבות. ערכים אלו באים לידי ביטוי בתרבות המכללה ובמחויבותה החינוכית והחברתית בקהילה, בארץ ובחו"ל.

פרק א': אתיקה - חברי סגל

כללי

- א. חברי סגל המכללה ישמרו על ערכי היסוד של מכללת אורנים ויתנהלו בהתאם לערכים הנגזרים מהם.
- ב. חברי סגל המכללה ינהגו בכבוד הן כלפי הסטודנטים וצרכיהם הייחודיים והן כלפי חברי סגל אחרים.
- ג. חברי סגל המכללה יעשו שימוש בתפקידם, במעמדם, בסמכותם ובמשאבי המכללה למטרות מקצועיות וענייניות בלבד, כמפורט בריכוז הנחיות ונהלים לסגל האקדמי
- ד. חברי סגל המכללה יקפידו על הופעה הולמת במסגרות המכללה השונות ובעת ייצוג המכללה במסגרות אחרות.
- ה. חברי הסגל יכבדו את המרחב הפיזי של המכללה – המבנים והמרחבים הפתוחים, הציוד והריהוט ויעשו כמיטב יכולתם שגם הסטודנטים ינהגו כך.

סגל אקדמי

1. יחס כלפי הסטודנטים:

- (1) המרצים ינהגו כלפי הסטודנטים בכבוד, בשפה נאותה, ובהתאם לחוק זכויות הסטודנט [קישור], הן במהלך השיעור והן מחוצה לו. בכלל זה המרצים ישמרו על הגבולות הראויים ביחסיהם עם הסטודנטים.
- (2) המרצים יפעלו למען קידום סטודנטים עם קשיים לקראת מימוש יכולותיהם בסיוע מוסדות המכללה.
- (3) המרצים יכבדו את פרטיות הסטודנטים ויקפידו על חיסיון מידע של הסטודנטים.

2. אתיקה בהוראה:

- (1) המרצים יאפשרו לסטודנטים חופש ביטוי וחופש להביע רעיונותיהם תוך שמירה על נורמות של שיתוף מוגן.
- (2) המרצים ישמרו על עדכניות ידע ועל רמה אקדמית גבוהה בהוראה ובהערכת מטלות. המרצים ישתמשו בדרכי הוראה מגוונות ומתקדמות לשם פיתוח יכולותיהם וכישוריהם של סטודנטים, תוך רגישות לצרכים הייחודיים של כל סטודנט וסטודנטית.
- (3) המרצים יעריכו את הישגי הסטודנטים באופן ענייני, תוך שקילת שיקולים אקדמיים בלבד.

3. אתיקה במחקר:

- (1) החוקרים יקפידו על כללים מחקרניים ראויים והעמדת נתונים וממצאים לבקרה פומבית, תוך כוונה לגילוי האמת המדעית במחקרם.

בעלי תפקידים ניהוליים

בעלי תפקידים ניהוליים ורשויות המכללה, כמייצגים את ערכי היסוד של המכללה, ינהגו, מתוך ראייה של טובת המכללה, בכבוד, יושרה והוגנות, וישמרו על זכויותיהם האישיות, המקצועיות והאקדמיות של חברי הסגל והסטודנטים, ללא ניצול מרות וכפייה תוך שמירה על כבודם של חברי הסגל ושל הסטודנטים ומניעת הטרדה ופגיעה מכל סוג שהוא.

ט. כללי

- (1) בעלי תפקידים ניהוליים יהיו אחראים ליצירת סביבת עבודה ולמידה שוויונית ומכבדת המעניקה לסגל ולסטודנטים שבאחריותם תחושת ביטחון, אמון ושקיפות בעת ההיוועצות בהם ובתהליכי קבלת החלטות.
- (2) בעלי תפקידים ניהוליים יקפידו על חיסיון מוחלט בנוגע לעניינים אישיים של חברי הסגל והסטודנטים שבהם הם מטפלים במסגרת אחריותם ותפקידם.
- (3) בעלי תפקידים ניהוליים יימנעו מניצול מעמדם וסמכותם להטלת מרות וכפייה ולהשגת טובות הנאה אישיות החורגות מתחום מקצועיותם, הגדרת תפקידם וזכויותיהם המוכרות בהתנהלותם ובתהליכי קבלת החלטות.

א. אתיקה כלפי חברי סגל

- (1) בעלי תפקידים ניהוליים במכללה יקבלו החלטות אקדמיות ומנהליות הקשורות בחברי הסגל באופן ענייני ומקצועי בלבד.
- (2) בעלי תפקידים ניהוליים במכללה יעניקו לחברי הסגל הכפופים להם:
  - (1) סביבת עבודה המעודדת פיתוח מקצועי ומיצוי יכולות אקדמיות ומאפשרת חופש אקדמי, העלאת רעיונות והבעת דעות, עמדות והשקפות במסגרת השיעורים והפעילות החינוכית הלימודית, כחלק ממימוש עקרון חופש הביטוי, בכפוף לערכי היסוד של המכללה, ובתנאי שלא ייפגעו מהלך הלימודים התקין וההתנהלות הראויה;
  - (2) תנאי עבודה הולמים, סביבה תומכת, נוחה ובטוחה, תוך שמירה על כבודם, מול עמיתים וסטודנטים ותוך מתן גיבוי לחברי סגל הפועלים באופן אתי, ענייני ומקצועי;
  - (3) מצע לתרבות שיתוף פעולה בין עמיתים בקרב חברי הסגל הכפופים להם בתחומים אקדמיים, פדגוגיים ומנהליים.
- (3) בעלי תפקידים ניהוליים במכללה יפעלו להעסקת מרצים ראויים בכישוריהם האישיים והמקצועיים, מתוך שיקולים אקדמיים, פדגוגיים ושוויוניים על פי צרכי המכללה, כך שיהוו מופת כדמויות חינוכיות בסטנדרטים גבוהים, ויפעלו למען קליטה מיטבית של חברי סגל חדשים שבאחריותם.
- (4) בעלי תפקידים ניהוליים במכללה יעודדו ויטפחו פיתוח אופק מקצועי רחב וקידום מקצועי ואקדמי של חברי סגל בהוראה, במחקר ובקידום דרגות אקדמיות המבוסס על צרכי תוכניות הלימוד המתקיימות במכללה, ויבחנו את אפשרויות ההעסקה של חברי סגל פעילים לפי השכלתם, מיומנויותיהם והכשרתם, קודם לגיוס חדשים.

א. אתיקה כלפי הסטודנטים

- (1) בעלי תפקידים ניהוליים ורשויות המכללה יסייעו לסטודנטים לרכוש השכלה אקדמית והכשרה מקצועית מיטבית, ויפעלו לטיפוח מעורבותם החינוכית והחברתית בקהילה בארץ ובחו"ל, תוך שמירה על העקרונות שלהלן:
  - (2) בעלי תפקידים ניהוליים ורשויות המכללה יעניקו לסטודנטים שבאחריותם: (1) סביבה תומכת למידה, שוויונית ובטוחה תוך שמירה על כבודם; (2) סביבת למידה המאפשרת הבעת דעות, עמדות והשקפות במסגרת השיעורים והפעילות הציבורית-החינוכית הלימודית, כחלק ממימוש עקרון חופש הביטוי, בכפוף לערכי היסוד של אורנים, ובתנאי שלא ייפגעו מהלך הלימודים התקין וההתנהלות הראויה;
  - (3) בעלי תפקידים ניהוליים ורשויות המכללה יקבלו סטודנטים רק על סמך יכולותיהם וכישוריהם, מתוך שיקולי שוויון. במידת הצורך, ינהלו מבחני קבלה שיובילו לקבלת סטודנטים העונים על דרישות המכללה (אקדמיות והתאמה אישיותית לחינוך והוראה) וההולמים את השאיפה למצוינות אקדמית וחינוכית. גורמי המכללה רשאים ליזום העדפה מתקנת בקבלת סטודנטים מאוכלוסיות מוחלשות או עם צרכים מיוחדים, אם לדעתם המבחנים המכללתיים אינם משקפים נאמנה את היכולות של סטודנטים אלה, בגין אי שוויון חברתי או סיבות אחרות. הסטודנטים שיתקבלו בהליך של העדפה מתקנת יהוו תוספת - מעבר לכלל הסטודנטים שהתקבלו על סמך כישורים מתאימים. לאחר קבלתם ללימודים, יחולו על סטודנטים אלו כלל החובות והזכויות האקדמיות, ללא קשר לנסיבות הקבלה ללימודים.

פרק ב': אתיקה – סטודנטים

א. מבוא

- (1) הסטודנטים ישמרו על ערכי היסוד של מכללת אורנים ויתנהלו בהתאם לערכים הנגזרים מהם.
- (2) הסטודנטים ינהגו בכבוד ובשפה נאותה כלפי בעלי התפקידים במכללה ועמיתים אורחים, וכן כלפי סטודנטים אחרים. בכלל זה הסטודנטים ישמרו על שיח מכובד, מכבד והוגן ויתנהלו לפי כללי נימוס מקובלים.
- (3) הסטודנטים יקפידו על הופעה הולמת במכללה ובמסגרות הלימוד השונות, לרבות מוסדות התנסות מעשית.

ב. התנהלות בקורסים ומול חברי סגל

- (1) הפניה למרצים תיעשה באמצעי ההתקשרות שהוגדרו מראש בסילבוס הקורס, תוך שמירה על גבולות הפרטיות של המרצים.
- (2) הסטודנטים יפנו אל מרצה הקורס, בכל הנוגע לקשיים טכניים או מהותיים בקשר לקורס. במידה ולא התקבל מענה מספק – יפנו אל ראש החוג או התכנית.

ג. אתיקה כלפי המכללה

- (1) סטודנטים המעוניינים להופיע באמצעי תקשורת בהקשר ציבורי בשם המכללה יעשו זאת רק לאחר קבלת היתר מיוחד מנשיא/ת אורנים.
- (2) סטודנטים המעוניינים לארגן פעילות ציבורית או חינוכית במכללה, יעשו זאת רק לאחר קבלת היתר מיוחד מדיקן הסטודנטים, לפחות 48 שעות מראש.

פרק ג': פרסום הקוד האתי ודרכי יצירת קשר עם הוועדה

הקוד האתי ופרטי יצירת קשר עם ועדת האתיקה ועם ועדת המשמעת יפורסמו [באתר המכללה](#).